

Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"
Priloga k slovenski reviji "Slovenski gospodar"

45. letnik.

Maribor, dne 10. novembra 1931.

55. letnik.

Kako bodo razkosali in razsekali Slovenijo.

Slovenski samostojnosti so srečno prišli do tega, da sedaj kronajo svoje delo za slovensko samostojnost: Za konodajni skupščini je vlada predložila načrt zakona o razdelitvi zemlje na oblasti. Ta zakon razsekava Slovenijo in polaga v grob samostojnost, resnično samoupravo in avtonomijo Slovenije. Ta zakon nosi podpis slovenskega samostojnega ministra Ivana Pučija.

Samostojni so izdajali in prodajali kos za kosom naših slovenskih avtonomnih pravic. Mirno so gledali, kako je voz centralizma prevažal iz Ljubljane v Beograd zadnje ostanke slovenske deželne vlade. Niso zadrževali demokratiško kočijaže: Pribečeviča, Kukovca, Zerjavo. Ne samo, da niso zaustavljali centralističnega voza, še sami so prisedli med demokratiške kočijaže kot centralistični sokočižaji. Komaj so prišli v Beograd, že so si nazvali glavnega ideala, ki vlada na Balkanu: ideala zarade — zaslužka. Za svoj žep so hoteli zaslužiti in zato so slovensko samostojnost in samoupravo prodali. Stotisočkrat in milijonkrat več kakor Judež Iskarijot so zaslužili in še zaslužijo, narodeve pravice pa prodajajo.

Glasevali so za centralistično ustavo, ki je vso politično moč vzela Hrvatom in Slovencem iz rok ter jo predala Beogradu. Brez njihovih glasov ne bi ustava nikdar bila sprejeta. V politični zgodovini slovenskega naroda bo ta čin samostojnežev zapisan s črnimi pisemkami. S črnimi pisemkami bo tudi zapisano samostojno razsekovanje združene naše Slovenije. Kmetelj je mesar po svoji obrti; mesar ne samo živino, mesari in razseka tudi Slovenijo.

Poglejmo, kako Pučij, Urek in Mermolja mesarijo in sekajo slovensko zemljo! Gospodje centralisti v svojem zakonskem načrtu delijo celo državo na 26 oblasti ali pokrajin. Slovenijo delijo Pučij in njegova samostojna kompanija v zvezi s Kukovcem in Zerjavom na dve oblasti: ljubljansko in mariborsko. Pri tej delitvi bo Stajerska tako zdelana, da bo izgledala kakor oskubljena koka.

Kaj bo po tem zakonskem načrtu pripadalo k ljubljanski oblasti? Ne samo Kranjska, marveč od Stajerske ji le deli: ves sodni okraj Brežice, ves sodni okraj Sevnica, od okraja Kozje občini Veliki Kamen in Mrčna

Seja, ves sodni okraj Laško, brez občine Sv. Rupert.

Da ne bo mariborska oblast oskubljena samo na eni strani, ji hočejo tudi od Prekmurja odšepniti Dolno Lendavo in njeno okolico in občino Dolni Lakoš ter ji pridružiti varaždinski oblasti.

Kaj pravijo k temu Stajerski kraji ob Sotli, ob Savi in Savinji? Ali so zadovoljni s to pridelitvijo? Naj se za to dobroto zahvalijo širokoustnemu lazi-samostojnežu Ureku, političnemu golijaču Drofeniku in marmravemu goriskemu ubežniku Mermolji.

Taka razdelitev bo, in to se je resno bati, še bolj poostila razmerje med Kranjci in Stajerci. Ako se pomisli, da bi vse premogovno ozemlje pri Trbovljah, Hrastniku in Rajhenburgu bilo pridruženo ljubljanski oblasti, se lahko preračuna, koliko pokrajinskih doklad bo za Stajersko odpadlo s tem, da se bo premogovna industrija kot velika davkoplačevalka, preselila v celoti na Kranjsko.

Vsem neprilikam, vsej nevolji in vsemu sporu more v tem oziru napraviti konec edino le nedeljena avtonomna Slovenija. V tej ne bo razlike med Kranjci in Stajerci, ne bo nas delila Sava, ne bo treba velike dele slovenske zemlje trgati iz prejšnje zveze, vsi Slovenci bomo združeni v eni veliki slovenski pokrajini. Da ujedinejo Slovenije se ni, so krivi slovenski demokrati in samostojneži. Tako dolgo je pa tudi ne bo, dokler ne bodo demokrati in samostojneži zginili s površja slovenske zemlje.

Naši poslanci prvi za demobilizacijo.

Karijev povrat na Madžarsko je upravičeno razburkal celo srednjo Evropo. Jugoslavija in Čehoslovaška sta pričeli celo z mobilizacijo proti Madžarom, da si je obe državi svarila antanta pred prenatrženimi koraki proti Madžarski, ker bodo zavezniki mirnim potom spravili Karla na varno.

V odsotnosti našega kralja in ministrskega predsednika Pašiča je pa sklenila naša vlada, da pokliče na 6 tedensko orožno vajo letnike od 1896 do 1899. Pašič sam je iz Pariza opominjal vlado, naj bo opreznna in naj nikar ne hiti z vojaškimi vpoklici. — Vlada je hotela pokazati svojo moč in se ni ozirala na svarilo antante in ne Pašiča, začela s poklici in zahtevala 800 milijonov K kredita za vojaški korak napram Madžarski. Med tem časom, ko kliče vojaška oblast naše

letnike na orožne vaje, pa so antanta in Madžari sami odpeljali Karla proti Črnemu morju, madžarski parlament je enoglasno sklenil zakon o ukinitvi vladarskih pravic za kralja Karla in vso habsburško rodovino. Karlova nevarnost je torej odstranjena mirnim potom in tudi naši vpoklici nimajo pravega smisla in cilja, ampak bodo tirjali le ogromne stroške.

Poslanci našega Jugoslovanskega kluba so uvideli, da ne preli več naši državi od strani Madžarov nikake nevarnosti in so poslali k vojnemu ministru generalu Zečeviču odposlanstvo, ki je odločno zahtevalo, da neha vlada z mobilizacijo, že vpoklicane pa takoj odpusti domov. Tudi glede živine in vozil, ki so bila odvzeta od vojaške oblasti, so naši odposlanci zahtevali, da se vrnejo posestnikom.

General Zečevič je pritrdil zahtevo Jugoslovanskega kluba in izjavil, da je bila mobilizacija samo za izkaz pripravljenosti naše vojske in da se bo izvršila hitro tudi demobilizacija. Po zagotovitvi vojnega ministra se bodo tudi odvzeta vozila in živina ocenila po tržnih cenah.

Iz ravnokar oisanega odločnega koraka naših poslancev je pač jasno kot beli dan, kdo je res pravi in neustrašeni bojovník za kmetško pravo in korist. Samostojni poslanci še dozdaj niso bili pri vojnem ministru, da bi zahtevali dopust vpoklicanih letnikov.

Samostojni bič.

(Dopis iz mariborske okolice).

Po lanskih novembarskih volitvah so pričakovali naši zapeljani samostojneži, da bodo nastopili lepši časi za naš kmetški stan, saj so jim na svojih volilnih shodih obljubljali vse-mogoče zemeljske dobrate, ko bodo prišli samostojni v ustavotvorno skupščino. Ako prav so naši časopisi n naši somišljeniki svarili naše ljudstvo naj ne verjame tem novim Anđri'stom, so vkljub temu lankoverneži su na njihove limance v nadi, da bo ta nova stranka bila neizprosni boj za pravice slovenskega kmeta. Povsod, kamor si prišel, si našel navdušene agitatorje (seveda masno plačani!) samostojnega evangelija, na njih shodih pa je vlekla največ pijača in harmonika. Petletna vojska je prinesla toliko gorja nad slovenske dežele, nje posledice so se pokazale vedno bolj in radi tega se je širila splošna nezadovoljnost.

To priliko so porabili očetje Samostojne, ni bilo težko tudi politične

omahljivce natarbati, češ, naša nova stranka bo odpravila vse nadloge, ki tujejo kmetški stan. Kakor sem že omenil, je na samostojnih shodih igrala harmonika poskočne polke in razum se, da se je okoli nje vse zavrtelo. — Treznejši ljudje so že takrat zmagovali z glavami dobro vedeč, da za tem plesom ne bo prišlo nič kaj dobrega.

Ni čuda torej, da so se te stranke oklenili najprej liberalni gostilničarji, ki so vedeli že vnaprej, da jim bo ista pomagala izžemati zapeljano ljudstvo ter polniti njih nenasične malhe. Pomisliti pa je treba še predvsem, da so se te stranke hlastno oprijeli vsi prejšnji nemškutarji, ki so po razsulu Avstrije bili podobni podganam na potapljaški ladji. Skoraj dve leti so čakali ugodnega trenutka, da bi si ustanovili lastno stranko, ali pa, da jih v celoti prevzame kakšna druga stranka pod svoje okrilje.

Kot rešilo bilko na morju so pozdravili Samostojna, ki jih je rešila iz te zagate, saj ona ni stavila nikomur kakšnih pogojev, samo, da se je stranka povečala. Glej čudo: vsi naši prejšnji narodni Eljalti, poturice in hajlovi, so do malega danes vsi pri Samostojni, v kratkem času so postali celo „državotvorni element“! Zivo je še vsem v spominu, koliko so morali naši narodni borilci pretrpeti med vojske ravno vsled teh podlih izdaj — denuncijantov! Ko bi bile naše upravne oblasti dosledne, morale bi jih pozvati za vsa ta dejanja na odgovor, a pustile so jih lepo v miru!

Torej s pomočjo teh temnih elementov si je priborila Samostojna nekaj poslanskih mandatov, ki so se po dolgem cincanju (zaradi lepšega) združili z najhujšimi sovražniki slovenskega kmeta, takozvano demokratiško stranko! Vi vsi, ki ste glasovali za SKS, ste si spleli sami bič, ki bo tepel vas in vaše otroke, je že lansko leto po volitvah prorokoval nek odlični mož zbrani samostojni družbi. Sedaj čutimo vsi na lastni koži, da je imel prav, kajti doslej tudi nobena stranka ni napravila tako veliko škode našemu slovenskemu kmetu, kakor ravno Samostojna, ki je s svojim pojavom napravila žalosten razkol malodane v vseh občinah! Prej, ko je še ministroval dr. Korošec je vse hujskalo proti njemu, kot da bi bil on vsega kriv, sedaj pa ko sedi slabostojni mesar na ministrskem stolčku, kdo pa naj bo sedaj tisti, ki se ga naj prime? Zamanj se trudi Kmetijski list prati zamorca ministra Pučja, ker kakor je vrel pred letom vse k Samostojni, tako danes zapuščajo to laž-

Zaklad na otoku.

iz angleškega prevedel Paulus.

(Dalje.)

Z napeto pozornostjo me je poslušal. Ko sem končal, me je potrepil po glavi.

„Priden fant si, Jim!“ mi je dejal. „In v zagati ste, praviš —? Le Ben Gunnu zaupajte! Ben Gunn vam bo pomagal! — Kaj misliš, ali bi se graščak hotel skazati velikodušnega, da slučaj, da mu pomagam — ker je v zagati, kakor si dejal.“

Povedal sem mu, da je graščak najvelikodušnejši človek na svetu.

„Pa veš“, je nadaljeval, „ne mislim, da bi me kje morebiti naredil za vratarja v svojem gradu ali pa mi podaril kako obleko in take reči —. Ne, Jim, na to ne mislim. Kar mislim, je to, ali bi se dalo z njim zmeniti, recimo za kakih tisoč funtov od denarja, ki je že itak pravzaprav moja last!“

„Prav gotovo da! Sploh pa dobi vsak svoj delež.“

„In seboj me vzame na Angleško —?“ je vprašal nezaupno.

„Kaj misliš —!“ sem vzkliknil, — „Graščak je poštenjak! In povrh, če se iznebimo onih —, te itak potrebu-

emo, da nam pomagaš na ladji.“

„Ah!“ je dejal, „torej bi me vzel seboj na Angleško —!“

Videti je bilo, kako mu je odleglo.

„In sedaj, Jim, ti bom povedal, kako je bilo. Toliko in nič več ti ne povem. Na Flintovi ladji sem bil, ko je zakopal svoj zaklad, on in šesti njegovih mornarjev. Skoraj teden dni so bili na suhem, mi pa smo morali čakati na ladji. „Walrus“ ji je bilo ime.

Nekega lepega dne pa nam da — znamenje z brega in v čolnu se pripele stari Flint sam in glavo je imel obvezano z modrim robcem. Ravno kar je zahajalo solnce in smrt nobled je bil njegov obraz —. Pa tu je bil, on sam — in drugih šest — mrtvih in pokopanih!

Kako je on, eden sam človek, opravil z njimi — tega nihče na ladji ni znal povedati. Boril se je, klal jih je, — zavratno pomoril — vseh šest!

Bill Bones je bil prvi mornar — Dolgi John pa steward. — Vprašali so ga, kje je zaklad.

„Ah!“ je dejal Flint. „Pojdite na suho, ako hočete, pa ostanite tam! — Ladja pa mora po več denarja —!“

Tako je dejal.

Dobro — Pred tremi leti sem bil na neki drugi ladji in prišli smo do legale otoka.

„Fantje“, sem rekel, „tule leži — Flintov zaklad! Pojdimo, pa ga poiščimo!“

Kapitan je bil nevoljen. Tovariši pa so bili vsi na moji strani.

„Si smo na suho.“

Dvanajst dni smo iskali, pa vsak dan so bili bolj hudi name. Nekega lepega jutra pa so se vsi odpravili na ladjo.

„Ti pa, Ben Gunn“, so mi dejali, „tule je puška in lopata in sekira. Ostanite na otoku in poiščite si Flintov zaklad!“

Tako so dejali in odpeljali so se. Glej, Jim, tri leta sem že tukaj in niti koščeka poštene krščanske hrane nisem okusil ves ta čas! In pogled — pogled name! Ali izgledam, kakor prost mornar —? Ne, boš rekel. In res je, da nisem, pravim!“

In hudo me je vžepnil v roko.

„In veš, Jim, tele besede povej vsemu graščaku!“ je nadaljeval. „Ni priprost človek, reci, to so njegove besede. Tri leta je bil mož na otoku po dnevi in po noči, v lepem in v grdem, včasih je mislil — tako boš rekel — na molitev, in včasih je mislil morebiti na svojo staro mater, ali še živi, — boš rekel — večji del svojega časa — prav tako moraš povedati — večji

del svojega časa pa je porabil za nekaj drugega —! In vžepnil ga boš kakole —.“

In spet me je vžepnil kar najbolj zaupno in krepko ko me je mogel.

„In nato boš nadaljeval in boš rekel takole: Gunn je dober človek — boš rekel —, on precej več — precej več, zapomni si! — zaupa poštenjaku ko temle srečolovcem, četudi je bil on sam eden izmed njihove družbe.“

„Hm“, sem dejal, „titi besedice mi sem razumel od vsega tvojega bese dičenja —. Sicer pa, čemu vse to — kajti kako naj pridem na krov?“

„Ah, seveda, to je težavno vprašanje! — Končno, tamle je moj čoln, sam sem si ga naredil s temle svojimi rokami. Pod belo skalo ga imam tu skritega. — Če pride do najhujšega, lahko poskusiva po noči — Hoj!“ se je ustavil, „kaj je bilo to?“

Se eno ali dve uri je bilo do solnčnega zapada — pa v tem trenutku je zagrmel lop in po vsem otoku je odmevalo.

„Se že začeli!“ sem kriknil „Bijejo se!“ Za rčenjaj!

In sikel sem, kar sem mogel, — proti pristanišču, ves svoj strah sem pozabil. —